

Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun

Van **NU** naar **LATER**

NR. 34
juni 2022

Een terugblik op 2021

Kennismaken met Bart Weijers:
**onze nieuwe sleutel-
functiehouders actuarieel**

Jong & pensioen:
**hoe kijk jij aan tegen
je pensioen?**

Duurzaam

Voor je ligt alweer het nieuwe nummer van ons pensioenbulletin. De komende zomermaanden kunnen wij weer gaan genieten van wat meer vrije tijd. Hopelijk liggen er voor jou ook lange sfeervolle zomeravonden in het verschiet, of misschien zelfs wel een mooie reis. Ik verheug me er ieder jaar weer op.

Dat brengt me bij het thema duurzaamheid. Met onze keuzes van vandaag kunnen we een positieve bijdrage leveren aan ons leven, onze maatschappij en ons milieu. Zodat we, op de lange termijn, kunnen blijven genieten van al het moois. De Dikke van Dale zegt onder meer over duurzaamheid: "weinig aan slijtage of bederf onderhevig". Ik zou ook kunnen zeggen: toekomstbestendig. Ons milieu is denk ik het bekendste onderwerp als het gaat om duurzaamheid, maar ik bekijk andere zaken ook graag via een duurzame bril.

Het doet me denken aan de grote verandering waar de pensioensector in Nederland voor staat: het nieuwe pensioenstelsel. Onze overheid koos samen met de sociale partners voor een gloednieuw pensioenstelsel, zodat het meer past bij deze tijd en daarmee weer een lange tijd meekan. Een duurzame keuze. Op pagina 8 laten we je zien hoe wij hier samen met werkgevers en de vakorganisaties én met jou aan werken.

Een duurzame keuze kun je ook voor je pensioen maken. Door bijvoorbeeld tijdens je loopbaan op tijd rekening te houden met je pensioen. Als jongere deelnemer vertelt Arjan Dob (30) op pagina 10 hoe hij naar zijn pensioen kijkt en wanneer hij in actie komt voor zijn financiële toekomst. Op pagina 12 lees je hoe het zit met je pensioen als je gaat samenwonen of trouwen. Ook lees je hoe je regelt dat je partner goed verzorgd achterblijft als jij er niet meer bent.

Natuurlijk is het dan handig als je weet hoe je pensioen in elkaar zit. Dat proberen we zo helder mogelijk voor je te maken. Op pagina 16 bespreken we het Uniform Pensioenoverzicht (UPO). In het artikel over het Pensioen 1-2-3 op pagina 14 zie je hoe je in maar liefst vijf minuten overzicht krijgt over je pensioen.

Graag stellen we op pagina 7 onze nieuwe sleutelfunctiehouder actueel aan je voor. Bart Weijers van Willis Towers Watson neemt deze sleutelfunctie over van Linda Gastelaars. Linda blijft bestuurder en secretaris van ons fonds. Vanaf pagina 3 lees je de belangrijkste punten uit ons jaarverslag van 2021.

Al met al is het een gevarieerd nummer geworden. Ik wens je veel leesplezier, inspiratie voor duurzame pensioenkeuzes én een warme, zonnige zomer toe.

Susan Oomens - Simons
Senior Beleidsadviseur

In dit nummer

Colum Susan Oomens – Simons	2
Terugblik: het jaar 2021 in beeld	3
Kennismaken met Bart Weijers	7
Pensioenakkoord: de stand van zaken	8
Jong & pensioen	10
Samenwonen & trouwen	12
Van de bestuurstafel	13
Het Pensioen 1-2-3	14
Jouw UPO	16

Colofon

Van NU naar LATER is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun. Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor de uitgave van het bulletin, maar draagt geen verantwoordelijkheid voor de in het bulletin gedane uitspraken van geïnterviewde personen van andere organisaties. Het bulletin wordt verspreid onder actieve deelnemers en gepensioneerden van het pensioenfonds Cosun in een oplage van ca. 2700 exemplaren.

Redactie: Communicatie Montae & Partners, Rijswijk

Coverfoto: Joyce de Vries

Foto pagina 11: Michel Heerkens

Overige fotografie: privébeelden en stockfoto's

Vormgeving en druk: SMG Groep

Voor reacties over het bulletin:
Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun
Postbus 3411, 4800 MG Breda
T: 076 530 34 10
E: Pensioenbureau@cosun.com

Voor vragen over uw pensioen:
Appel Pensioenuitvoering B.V.
Postbus 30396, 1303 AJ Almere
T: 085 – 2104133
E: pfcosun@appelpensioen.nl

Terugblik 2021

Herstel en vooruitgang voor Pensioenfonds Cosun

In 2021 herstelde de wereldeconomie zich verder van de gevolgen van de Covid-19 pandemie. Dit geldt ook voor de financiële markten, met positieve gevolgen voor de financiële positie van Pensioenfonds Cosun. Het fonds was volop in beweging, met onder meer de instelling van een Raad van Toezicht (RvT) en een nieuw beleid voor duurzaam beleggen. Overleggen van bestuur en fondsorganen vonden grotendeels nog online plaats. Met behulp van de grote inzet van alle betrokkenen is er ook dit jaar weer veel werk verzet. Daar spreken wij graag een woord van dank voor uit. In dit artikel lees je over de belangrijkste ontwikkelingen in 2021 en een korte vooruitblik op de komende periode.

Scan de QR-code en ga direct naar het jaarverslag
Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl/jaarverslagen

Ontwikkelingen

Eind 2020 koos Pensioenfonds Cosun voor een nieuwe fiduciair manager, Kempen Capital Management. Deze partij stuurt voor ons fonds de vermogensbeheerders aan die voor ons de ingelegde premies beleggen. In 2021 vond de daadwerkelijke overgang naar Kempen plaats. Het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen (ESG-beleid) werd verder ontwikkeld en uitgewerkt. De installatie van een Raad van Toezicht (RvT), bracht andere bevoegdheden en een nieuwe overlegstructuur met zich mee. In het bestuur vond een wisseling van de wacht plaats: Gijs Vermeulen nam afscheid. Henk Radder, tevens voorzitter van de Beleggingsadviescommissie (BAC), volgde hem op.

Sterke economische groei en inflatie

Het herstel op de financiële markten, dat in 2020 was begonnen, zette zich door in 2021. Dit betekende ook een verbetering van de financiële positie van ons fonds. Aan het begin van 2021 was ons fonds nog 'in herstel', omdat de (beleids)dekkingsgraad te laag was. Maar de

financiële positie verbeterde zich sterk in de loop van het jaar. In september van 2021 was de dekkingsgraad voldoende en kwam ons fonds uit herstel.

Doordat na Covid-19 maatschappijen weer open gingen, ontstond er een snelle economische groei. De snel toenemende vraag naar grondstoffen zette de internationale aanvoerketens onder druk. Het gevolg was dat de prijzen van goederen stegen (inflatie). Daarbij kwam dat in de tweede helft van het jaar óók de energieprijzen sterk stegen. Dit versterkte de eerdere prijsstijgingen.

“Stijgende consumentenprijzen door snelle economische groei”

Een hoge inflatie betekent dat je minder kunt kopen voor hetzelfde bedrag. Blijft je inkomen gelijk, dan heb je minder koopkracht. Dit kan dus gevolgen hebben voor deelnemers en gepensioneerden van ons fonds. Deze stijging wordt voor een deel gecompenseerd door de toeslagverlening per 1 januari 2022.

Code Pensioenfonds

De Code Pensioenfonds beschrijft onder andere hoe het bestuur zich moet verantwoorden over het

gevoerde beleid, hoe de fondsorganen moeten zijn samengesteld en wat de geschiktheid en diversiteit van de leden van bestuur en de overige organen moet zijn. Pensioenfonds Cosun voldoet aan de normen van de Code, op één uitzondering na. Het fonds voldoet niet volledig aan norm 33 (diversiteit). Sinds 1 juli 2021 is namelijk geen van de leden van het verantwoordingsorgaan (VO) jonger dan 40 jaar. Helaas hebben we, ondanks alle inspanningen, geen kandidaat gevonden die hieraan voldoet. Bij toekomstige vacatures binnen het VO besteden we hier opnieuw aandacht aan.

Financieel

De financiële gezondheid van een pensioenfonds kun je aflezen aan de verhouding tussen de waarde van alle inmiddels opgebouwde pensioenen die het fonds nu en in de toekomst moet uitbetalen (de verplichtingen of voorzieningen) en het daarvoor beschikbare vermogen. Dit heet de dekkingsgraad. Deze verhouding steeg in 2021 van 112,9% naar 123,5%. Dit kwam door de stijgende rente en de beleggingsrendementen. Het gemiddelde van de dekkingsgraad over 12 maanden is de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad steeg in 2021 van 107,8% naar 119,4%. Pensioenfonds Cosun beschikt daarmee weer over de door De Nederlandsche Bank (DNB) vereiste dekkingsgraad van 114,7%. Het reservetekort waar het fonds sinds 2020 mee te maken had, loste zich per eind september 2021 op door de stijgende beleidsdekkingsgraad.

Toeslag

Het bestuur besloot om de pensioenen van actieve deelnemers (werkenden) en niet-actieve deelnemers

(arbeidsongeschikten, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) per 1 januari 2022 te verhogen. Pensioenen verhogen heet ook wel toeslag verlenen of indexeren. De pensioenen van actieve deelnemers werden verhoogd met 2,11%. 1,2% hiervan wordt betaald door extra premie vanuit de werkgever (afkomstig uit garantieregeling). De maatstaf hiervoor, die is gebaseerd op cao-loonstijgingen in 2021, was 3,0%. De

“Zo’n mooi herstel van de dekkingsgraad hadden we niet verwacht aan het begin van het jaar”

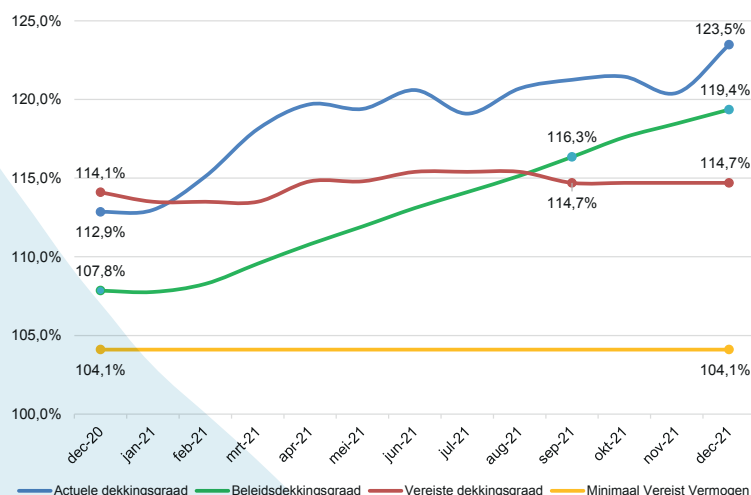
pensioenen van de niet-actieve deelnemers werden verhoogd met 1,73%. De maatstaf hiervoor is gebaseerd op de prijsindex en deze was 3,42%. De beleidsdekkingsgraad was niet hoog genoeg om de volledige toeslag te verlenen.

Kosten pensioenbeheer

Dit zijn kosten voor onder meer de uitvoering van de pensioenregeling, bestuursondersteuning, contributies aan DNB en AFM, externe adviseurs en controles. Wij tellen hier ook de kosten voor de beleggingsadviescommissie bij. De totale kosten per deelnemer waren in 2021 € 467,36. In 2020 was dit € 545,08. De kosten daalden ten opzichte van 2020. Toen maakte het fonds eenmalig extra kosten, voor bijvoorbeeld de ALM-studie en het selectietraject voor een nieuwe fiduciair manager.

Dekkingsgraad

Het verloop van de dekkingsgraden in 2021

Kerncijfers

Bedragen in duizenden euro's

Aantal actieve deelnemers

1.040 802 man
238 vrouw
992 in 2020

Aantal gewezen deelnemers

606 385 man
221 vrouw
607 in 2020

Aantal pensioen-gerechtigden

1.671 1.025 man
646 vrouw
1.692 in 2020

Kosten pensioenuitvoering

€ 1.267
€ 1.442 in 2020

Kosten pensioen-uitvoering per deelnemer*

€ 467,36*
€ 545,08* in 2020

*niet in duizenden euro's

Totaal netto beleggingsrendement

2,1%
5,3% in 2020

Vermogen

€ 1.139.949
€ 1.119.841 in 2020

Verplichtingen

€ 922.878
€ 991.595 in 2020

Premie

€ 21.620
€ 23.386 in 2020

Uitkeringen

€ 28.720
€ 28.054 in 2020

Kosten vermogensbeheer

0,37%
0,41% in 2020

Transactiekosten

0,05%
0,02% in 2020

Dekkingsgraad	2021	2020	2019	2018
Dekkingsgraad	123,5%	112,9%	116,7%	114,2%
Vereiste dekkingsgraad	114,7%	113,5%	114,5%	116,2%
Beleids-dekkingsgraad	119,4%	107,8%	114,2%	119,1%

Toeslag	2021	2020	2019	2018
Toeslag actieven	2,11%	0,00%	3,22%	0,00%
Toeslag niet-actieven	1,73%	0,00%	0,76%	1,34%

Ook waren de vergoedingen aan de bestuurders in 2021 lager dan in 2020. Dit komt doordat de btw-heffing over deze vergoedingen is afgeschaft. De kosten per deelnemer zijn in 2021 bij Pensioenfonds Cosun lager dan bij andere, vergelijkbare pensioenfondsen. Meer informatie hierover lees je in het jaarverslag op onze website.

Beleggingen

Het herstel van de financiële markten in 2021 was duidelijk. Gedurende het jaar waren de beleggingsrendementen op veel beleggingscategorieën hoog. De rente steeg vooral in het eerste kwartaal van 2021, al lag het historisch gezien nog steeds een laag niveau. De flinke stimuleringsmaatregelen die de centrale banken gedurende 2021 (nog steeds) troffen, lagen hieraan ten grondslag.

Rendement

Het totale (netto) beleggingsrendement over het verslagjaar 2021 komt uit op 2,1%. Hieronder noemen we de resultaten van twee belangrijke onderdelen van het beleggingsrendement. Wil je alle informatie? Kijk dan in het jaarverslag op onze website.

De beleggingen die bedoeld zijn om extra rendement te behalen voor onder andere financiering van indexatie (returnportefeuille) haalden een rendement van 17,5%. Vooral de aandelen op ontwikkelde markten, vastgoed en private equity behaalden een zeer sterk rendement. De beleggingen die bedoeld zijn om het renterisico te verminderen (matchingportefeuille) haalden een rendement van -/6,3%. Dit kwam door de stijgende rente.

Vooruitblik

De volgende onderwerpen staan de komende periode op de agenda van het bestuur.

Beleggingsbeleid

Op dit moment zien we dat de rentes behoorlijk oplopen. De verwachting is dat onze financiële positie verder zal verbeteren. Het bestuur zal de komende tijd de afweging maken of we met behulp van een ALM-studie moeten onderzoeken of ons beleggingsbeleid nog past bij de huidige omstandigheden. Ook gaan we verder met de implementatie van het beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen, dat we in 2021 hebben opgesteld.

Het nieuwe pensioenstelsel

Naar verwachting gaat per 1 januari 2023 de Wet Toekomst Pensioenen in. Het bestuur zal hier dan nóg meer mee bezig zijn. Hoe wij dat doen, lees je op pagina 8. De komende periode zul je dan ook, meer dan anders, door ons gevraagd worden om je voorkeuren aan ons door te geven. Onlangs is er is er een

“De komende periode vragen we, meer dan voorheen, naar je voorkeuren voor je pensioen”

deelnemersuitvraag over de nieuwe pensioenregeling geweest. Later dit jaar volgt ons reguliere deelnemersonderzoek en ook ontvang je nog een uitnodiging voor een enquête over risicopreferentie. Risicopreferentie is hoeveel risico je zou willen en kunnen nemen voor je pensioen. Met al deze informatie kunnen werkgevers, vakorganisaties én Pensioenfonds Cosun de nieuwe pensioenregeling en de uitvoering daarvan vormgeven.

Toeslagverlening

De Tweede Kamer wil dat pensioenfondsen in de aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel al eerder de pensioenen kunnen verhogen. Daar zijn wel voorwaarden aan verbonden. Het bestuur onderzoekt de komende tijd wat dit betekent voor Pensioenfonds Cosun, het huidige beleid en de te maken keuzes.

Het hele jaarverslag lezen?

Je vindt het op onze website

In het jaarverslag lees je uitgebreider over deze en andere onderwerpen. Zoals bijvoorbeeld de bevindingen en aanbevelingen van het verantwoordingsorgaan en de Raad van toezicht en de reactie van het bestuur hierop.

Scan de QR-code en ga direct naar het jaarverslag

Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl/jaarverslagen

Even kennis maken...

...met de nieuwe sleutelfunctiehouder actuarieel

Sinds het begin van dit jaar heeft Pensioenfonds Cosun een nieuwe sleutelfunctiehouder actuarieel. Dit is Bart Weijers, certificerend actuaris van Willis Towers Watson (WTW). Hij neemt het stokje over van Linda Gastelaars, actuaris en bestuurder van ons fonds. Graag stellen we hem aan je voor.

Een sleutelfunctiehouder actuarieel bekijkt onder andere of het fonds genoeg reserveert om alle pensioenuitkeringen nu en in de toekomst te kunnen betalen. De sleutelfunctiehouder beoordeelt of de hiervoor gebruikte uitgangspunten en methodes bij het fonds passen en of de voorziening klopt. Hij kijkt bijvoorbeeld of het fonds de juiste premie vraagt en wat het financiële en verzekeringstechnische beleid is. Uiteindelijk is het doel om de actuariële risico's voor het fonds goed te beheersen.

Ruime ervaring

Bart is ruim twintig jaar actuaris en werkzaam bij WTW. "Voor verschillende pensioenfondsen ben ik actuarieel adviseur. Ook werk ik als certificerend actuaris en sleutelfunctiehouder. Als certificerend actuaris controleer ik de verplichtingen van een pensioenfonds voor de jaarrekening. Daarnaast adviseer ik werkgevers over pensioenzaken, dus ik ben bekend met verschillende belangen rond pensioen."

Garantieregelingen

Elk pensioenfonds is uniek. Waar gaat Bart op letten bij Pensioenfonds Cosun? Bart: "Pensioenfonds Cosun kent enkele garantieregelingen. Dat zijn over het algemeen regelingen die wat extra aandacht vragen." Verder is het werk voor Pensioenfonds Cosun

waarschijnlijk niet veel anders dan bij andere fondsen. Hij vult aan: "We hebben straks natuurlijk wel de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Daar komt alles samen. Als sleutelfunctiehouder moet ik daarbij betrokken zijn. Hoe we dat inkleden, gaan we nog bespreken."

Als een goede scheids

Bart heeft een duidelijke visie over zijn werk: "Ik lever een bijdrage aan goed risicobeheer. Het gaat erom dat het fonds de verplichtingen goed vaststelt, dat het de financiële positie goed weergeeft en dat het geld op een eerlijke manier bij de deelnemers terecht komt."

"Ik ben bekend met verschillende belangen rond pensioen"

Ik hoop dat men er net zo weinig van merkt als van een goede scheidsrechter. Als het bestuur en ik doen wat we moeten doen, dan valt er niet zoveel spannends te zien." Het eerste vraagstuk voor Bart wordt op het moment van schrijven voorbereid. "Ik kijk ernaar uit om aan de slag te gaan!", besluit Bart.

Op weg naar een nieuwe pensioenregeling

Het nieuwe pensioenstelsel gloort nu dan toch echt aan de horizon! Het duurde allemaal wat langer dan eigenlijk bedoeld was. Maar op 1 januari 2023 lijkt het er toch echt van te komen, de beoogde inwerkingtredingsdatum van de Wet Toekomst Pensioenen (verder WTP). Vanaf dat moment moeten alle pensioenregelingen in Nederland worden aangepast. Hierover hebben we in de vorige Pensioenbulletins ook al geschreven. Maar we zijn er nog niet.

Veel partijen, veel afspraken

De afspraken over de pensioenregeling worden gemaakt tussen werkgevers en de vakorganisaties (namens de werknemers). Samen worden zij "sociale partners" genoemd. Sociale partners hebben wel even de tijd nodig voor deze afspraken. De weg naar het nieuwe pensioenstelsel gaat namelijk niet over één nacht ijs. Er zijn veel partijen bij betrokken, die over veel onderwerpen moeten beslissen. Daarom wil de wetgever werkgevers, werknemers en pensioenuitvoerders ook vier jaar de tijd geven om de huidige pensioenregeling aan te passen aan de nieuwe regels. Uiterlijk 1 januari 2027 moeten de nieuwe afspraken ingaan.

Van akkoord naar wet

Maar voordat de sociale partners samen nieuwe afspraken kunnen maken, moet er nog wel wat water door de Rijn stromen. De wet- en regelgeving over het nieuwe pensioenstelsel is namelijk nog niet definitief. Een korte stand van zaken tot nu toe:

- Juni 2019: Pensioenakkoord – afspraken tussen regering, vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers
- Juli 2019 – december 2020: uitwerking afspraken in wet- en regelgeving
- Januari 2020 – februari 2021: commentaar vanuit het pensioenveld
- Maart 2021 – maart 2022: verwerking commentaar in WTP

- April 2022 – december 2022: bespreking wetsvoorstel in Tweede en Eerste Kamer
- Uiterlijk 31 december 2022: WTP definitief

Van wet naar pensioenregeling

Ook als de wet definitief is, zijn we er nog niet. Want dan moeten de sociale partners in de sector samen de inhoud van de nieuwe pensioenregeling vaststellen. De WTP geeft hiervoor een aantal deadlines. Uiterlijk op 1 januari 2025 moet de inhoud van de pensioenregeling bekend zijn. Sociale partners hebben dan bepaald hoe de nieuwe regeling eruitziet. Plus de randvoorwaarden waarbinnen de overgang naar de nieuwe regeling plaatsvindt. En ook Pensioenfonds Cosun moet een aantal besluiten nemen over de nieuwe pensioenregeling en mogelijke randvoorwaarden. Als alle besluiten zijn genomen, kan het pensioenfonds starten met het maken van een implementatie- en communicatieplan om de nieuwe regeling in te voeren. Dit plan moet

Kijk voor meer informatie over de WTP en de gevolgen voor jouw pensioenregeling op onze website.

Scan de QR-code ►

www.pensioenfondscosun.nl/nieuwe-pensioenregeling

Het nieuwe pensioenstelsel

Ons pensioenstelsel stamt uit de jaren '50 van de vorige eeuw. Maatschappelijke en economische ontwikkelingen volgden elkaar sinds die tijd snel op. De overheid en sociale partners vinden dat het huidige pensioenstelsel niet meer past bij de wensen en eisen van deze tijd. Het is nu bijvoorbeeld niet duidelijk genoeg hoeveel geld mensen betalen voor hun pensioen. Ook wisselen medewerkers in onze tijd veel vaker van baan en leven mensen steeds langer. Hierdoor is er meer behoefte aan flexibiliteit van pensioenen. De huidige regels voor pensioen passen hier niet goed bij. Daarom is er een nieuw pensioenstelsel nodig. De belangrijkste veranderingen in het nieuwe pensioenstelsel zijn:

- In elke pensioenregeling is de premie leidend.
- De pensioenuitkering gaat meer meebewegen

met de beleggingen van het fonds.

- De hoogte van de premie is niet langer afhankelijk van de leeftijd van de deelnemer.
- Het partnerpensioen wordt voortaan verzekerd met een risicoverzekering.
- De AOW-leeftijd gaat minder snel stijgen dan eerder was afgesproken.

Kijk ook eens op de website van de overheid voor een filmpje over het nieuwe pensioenstelsel.

Scan de QR-code ►

Of ga naar de website van de overheid (rijksoverheid.nl) en zoek op "animatie nieuw pensioenstelsel"

uiterlijk 1 juli 2025 klaar zijn. Vervolgens heeft het pensioenfonds anderhalf jaar de tijd voor het invoeren van de regeling en het informeren van alle deelnemers. Dit moet uiterlijk 1 januari 2027 gebeuren. Op dat moment moeten alle pensioenregelingen in Nederland voldoen aan de nieuwe wet.

Regiegroep WTP

De sociale partners en Pensioenfonds Cosun werken samen aan een nieuwe regeling voor jou. Voor jouw pensioenregeling zijn al verschillende partijen bezig om de overgang voor te bereiden. Werkgevers, vakorganisaties en het pensioenfonds hebben hier ieder hun eigen rol in. Ze werken samen in de Regiegroep WTP. Deze regiegroep bestaat uit:

- Het dagelijks bestuur van het pensioenfonds
- De adviseur van het pensioenfonds
- De adviseur van de werkgevers
- De adviseur van de vakorganisaties
- De twee senior beleidsadviseurs van het bestuursbureau

De regiegroep komt nu ongeveer één keer per maand bij elkaar en overlegt dan over de verschillende stappen van het traject. Denk hierbij aan het opstellen van een plan van aanpak, het opstellen van een deelnemersonderzoek en het voorbereiden van vergaderstukken voor de sociale partners of het pensioenfonds voor besluitvorming. De regiegroep neemt zelf geen besluiten.

Planning

Het streven is om de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2025 in te voeren. Dit is dus sneller dan de wettelijke (uiterlijke) planning. Op hoofdlijnen ziet de planning er als volgt uit:

Tot en met Q2 2023:

Oriëntatie, verkennings- en verdiepfase

Onderzoek naar:

- wat er precies moet gebeuren
- wat de risico's zijn
- hoe de nieuwe pensioenregeling er uit kan zien.

Q2 t/m Q4 2023:

Besluit over nieuwe pensioenregeling

- De sociale partners bepalen samen hoe de nieuwe pensioenregeling er uit ziet.
- Pensioenfonds Cosun kijkt of het de nieuwe regeling kan uitvoeren.

Q1 t/m Q4 2024:

Nieuwe pensioenregeling in administratie

- Pensioenfonds Cosun zorgt ervoor dat de administratie klaar is om de nieuwe regeling uit te voeren en informeert alle deelnemers.

Per 1 januari 2025:

De nieuwe pensioenregeling gaat van start

Jong en Pensioen

Pensioen? Dat is toch iets voor later?! Dat lijkt logisch, je pensioendatum komt pas in beeld als je ouder wordt. Maar klopt dat wel? Je bouwt immers een loopbaan lang pensioen op, dus ook al als je jong bent. Onderweg naar je pensionering zijn er genoeg momenten dat het goed is om even stil te staan bij je pensioen. Jonge deelnemer Arjan Dob (30) deelt met ons hoe hij tegen zijn pensioen aankijkt.

Wat is je functie en hoe lang werk je nu bij Cosun?

"In de Intercompagne ben ik software engineer op de EMRA afdeling en in de campagne ben ik allround operator. Inmiddels ben ik nu vijfeneenhalf jaar vast in dienst bij Cosun Beet Company. Ik ben begonnen bij Green Energy met een stage en daarna heb ik er een jaar gewerkt. Nu werk ik bij de suikerfabriek. Omdat het erg afwisselend is, vind ik het leuk en uitdagend werk."

Hoe ziet je persoonlijke situatie eruit?

"Ik ben alleenstaand en ik sta open voor een leuke partner."

Hoe kijk jij naar je pensioen?

"Voor mij persoonlijk is het pensioen nog ver weg en ben ik er dus ook niet actief mee bezig. Soms lees ik wel eens de brief met hoeveel pensioen ik heb opgebouwd, maar omdat ik er niet zo actief mee bezig ben, zijn de brieven niet altijd even duidelijk. En het is nog zó ver weg. Als

ik me nú al druk ga maken over wat er over veertig jaar gaat gebeuren.... Dat kan later altijd nog. Het is ook onzeker hoe mijn pensioen eruit komt te zien en wanneer ik met pensioen kan. Overigens speelt het ook niet binnen mijn vriendengroep, ik hoor ze er niet over."

Op welk moment zou je je verdiepen in je pensioen?

"Misschien bij een gezinsuitbreiding, of bij het oversluiten of afsluiten van een nieuwe hypotheek. Maar het is denk ik ook geen slecht idee om het even goed te bekijken als je van baan wisselt. Op mijn vijfentwintigste heb ik mijn hypotheek afgesloten en toen heb ik er geen rekening mee gehouden."

Waar ben je blij mee als het gaat om je pensioen?

"Ik weet dat er bij Cosun een goede dekking is voor werknemers. Dat het bijna ieder jaar geïndexeerd (verhoging van de pensioenen, red.) wordt is ook positief. Ik hoef me er dus ook niet druk om te maken."

Waar haal jij je informatie?

“Doordat ik bij de kadergroep zit van het FNV krijg ik ook wel wat mee van het pensioen. Zo ook wat dingetjes van het nieuwe pensioenstelsel. Als ik zelf meer zou willen weten over mijn pensioen, zou ik een collega vragen die er wel meer mee bezig is.”

Hoe zorg jij zelf voor je pensioen?

“Nu doe ik niets extra’s, naast wat mijn werkgever doet. In het verleden heb ik wel wat losse pensioenpotjes uit laten betalen die ik had opgebouwd via verschillende uitzendbureaus.”

Als je nu terugkijkt op je loopbaan, wat zou je anders doen voor je pensioen?

“Nu zou ik niets anders doen. Ik ben pas zes jaar in dienst, dus ik heb nog niet zo veel om op terug te kijken.”

Welke tip heb jij voor je leeftijdsgenoten?

“Dat vind ik lastig, omdat ik er zelf niet echt mee bezig ben. Misschien is het goed om er toch een keer mee bezig te gaan. Dan krijg je een beetje een idee hoe het in elkaar zit. Voor mij hangt het af van persoonlijke omstandigheden. Nu heb ik nog niet het gevoel dat ik ernaar moet kijken. Maar misschien is het later wel leuker om eens op een website te kunnen kijken, als ik dan bijvoorbeeld kan zien wanneer ik kan stoppen. Als er een toegankelijke website is, dan ben je al een heel eind.”

Tips: wat kun je nu al doen voor je pensioen?

1. Denk alvast eens na over je toekomst

Wat zou je willen voor jezelf? Hoe wil je dat je leven er dan uitziet? Misschien weet je nu al dat je wel eerder wilt stoppen met werken dan de standaard pensioendatum van 68 jaar. Daar heb je (meestal) extra geld voor nodig. Hoe eerder je begint met sparen, hoe beter het is.

2. Los je hypotheek af

Als je een koophuis hebt, dan helpt het als je je huis gedeeltelijk of zelfs volledig hebt afgelost als je met pensioen gaat. Dat scheelt veel in je vaste lasten. Je kunt hier rekening mee houden als je je hypotheek afsluit.

3. Probeer elke maand wat extra te sparen

Veel kleine beetjes leveren uiteindelijk een behoorlijk bedrag op. Je kunt dit doen door bij een bank te sparen, een lijfrenteverzekering af te sluiten of te beleggen.

4. Check het pensioen voor je partner

Als je een partner hebt, kijk eens na wat hij of zij ontvangt als jij overlijdt. Is het genoeg of moet je iets extra’s regelen? Woon je samen, meld je partner dan bij ons aan. Alleen dan krijgt hij of zij een pensioen van ons als jij overlijdt. Je leest hier meer over op pagina 12.

5. Nieuwe baan? Kijk of je je pensioen mee wilt nemen

Als je een nieuwe baan krijgt bij een andere werkgever, dan kun je meestal je pensioen meenemen naar je nieuwe pensioenuitvoerder. Dit heet waardeoverdracht. Het kan voordelig zijn voor je pensioen. Maar het kan voor jou óók beter zijn om je pensioen bij je oude pensioenuitvoerder te laten staan. Overleg met een financieel adviseur wat voor jou de beste keuze is.

6. Kijk één keer per jaar op Mijnpensioenoverzicht.nl

Daar zie je in een overzicht hoeveel pensioen je straks krijgt en wat er voor je partner en/of kinderen geregeld is. Ook al lijkt je pensioen ver weg, dit overzicht maakt het wel concreet.

Samenwonen en trouwen

Denk je aan pensioen, dan denk je als eerste aan het ouderdomspensioen. Dat is het pensioen dat je ontvangt als je met pensioen gaat. Maar pensioen is veel meer dan dat. De pensioenregeling van Pensioenfonds Cosun kent ook een uitkering voor je partner bij jouw overlijden. Dit is het partnerpensioen. Het pensioenreglement heeft een aantal voorwaarden waaraan je moet voldoen, wil je partner volgens het pensioenreglement als partner aangemerkt worden. Pas als je partner is aangemeld, dan heb je recht op een partnerpensioen. Hoe dat zit, en wat je daarvoor moet doen, lees je in dit artikel.

Gehuwd of geregistreerd partnerschap?

Geen probleem

Ben je meer dan 6 maanden vóór de pensioendatum getrouwd met je partner? Of zijn jullie vóór de pensioendatum samen een geregistreerd partnerschap aangegaan? Dan heeft je partner zonder meer recht op een partnerpensioen. Als je gaat trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaat, dan hoef je het pensioenfonds niet te informeren. Het pensioenfonds krijgt daar rechtstreeks bericht van via de Basisregistratie Personen van de overheid. In de Basisregistratie Personen is per inwoner van Nederland een aantal persoonlijke

gegevens opgenomen. Denk aan je geboortedatum en je adres. Als deze gegevens wijzigen, dan komt deze wijziging automatisch ook bij het pensioenfonds terecht. Het pensioenfonds zorgt er dan voor dat dit in de administratie wordt verwerkt. Dit geldt ook voor een scheiding, geboorte van een kind of overlijden. Dit krijgt het pensioenfonds automatisch door.

Woon je samen? Dan moet je zelf actie ondernemen

Maar tegenwoordig is lang niet iedereen meer getrouwd. Het komt steeds vaker voor dat mensen samenwonen zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap.

In dit geval heeft je partner niet automatisch recht op een partnerpensioen. Hiervoor geldt een aantal voorwaarden:

1. Jullie zijn minimaal 6 maanden voor de pensioen-datum gaan samenwonen.
2. Je moet een bepaalde periode samenwonen:
 - Hebben jullie een samenlevingsovereenkomst, en wonen jullie meer dan zes maanden samen? Dan moet je dit zelf melden aan het pensioenfonds en aantonen door een kopie van jullie notariële samenlevingsovereenkomst te mailen. Met dit bewijs kan het pensioenfonds je partner registreren.
 - Hebben jullie geen samenlevingsovereenkomst, maar wonen jullie langer dan vijf jaar samen? Dan moet je dit zelf melden en aantonen door het overleggen van een uittreksel uit het bevolkingsregister van jezelf en van je partner, waarop dit zichtbaar is.
 - Wonen jullie minder dan zes maanden samen? Of wonen jullie minder dan vijf jaar samen zonder samenlevingsovereenkomst? Dan heeft je partner nog geen recht op partnerpensioen.
3. Heb je meer partners? Er heeft maar één partner recht op een partnerpensioen van het pensioenfonds.
4. Je moet je partner hebben aangemeld bij het pensioenfonds. Vervolgens verwerkt het pensioenfonds de aanmelding in de administratie en ontvang je een bevestiging hiervan.

Geef de gegevens van je partner door

Het pensioenfonds krijgt niet automatisch bericht als je gaat samenwonen met je partner. Deze gegevens staan niet in de Basisregistratie Personen. Daarom weet het pensioenfonds ook niet vanzelf of jij een partner hebt. Geef daarom de gegevens van jouw partner door aan het pensioenfonds. Ook als je samenwoning is beëindigd dien je dit zelf door te geven aan het pensioenfonds. Hiermee zorgt het pensioenfonds ervoor dat de administratie helemaal compleet is. Een partner komt na je overlijden, wanneer deze niet is aangemeld, immers niet in aanmerking voor een partnerpensioen. Weet je niet of je partner al bekend is bij het pensioenfonds? Dit kun je eenvoudig controleren op het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) dat je jaarlijks krijgt. Als Pensioenfonds Cosun de gegevens van jouw partner heeft, dan staan deze op het UPO. Lees je op het UPO dat er geen partner bekend is, maar heb je deze wel? Neem dan contact met ons op.

Meer weten?

De medewerkers van Appel Pensioenuitvoering kunnen je alles vertellen over de gevolgen van samenwonen en trouwen voor jouw pensioen en de te nemen acties. Je kunt ze mailen via pfcosun@appelpensioen.nl of bellen via 085 – 2104 133.

VAN HET BESTUUR

Van de bestuurstafel

Waar het bestuur zoal mee bezig is? Dat is geen geheim! Zo'n tien keer per jaar vergadert het bestuur over alles wat met jouw pensioen te maken heeft. Na elke vergadering plaatsen we een verslag ervan op onze website. Zo blijf je op de hoogte van de onderwerpen uit de bestuursvergadering en de besluiten van het bestuur.

Nieuwsgierig geworden? Scan hier de QR-code met je mobiel en neem direct een kijkje Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl

Pensioen 1-2-3

Ontdek je pensioen in vijf minuten!

Als je goede keuzes wilt maken voor je huidige en toekomstige financiële situatie, dan is het handig om je óók in je pensioen te verdiepen. Gelukkig zijn daarvoor veel bronnen beschikbaar, te beginnen met onze website. Daar leggen we je graag uit hoe je pensioen in elkaar steekt. En toch kan er best veel op je af komen als je je pensioen wilt begrijpen. Precies om die reden bestaat het Pensioen 1-2-3, waarmee je in vijf minuten al een duidelijk overzicht hebt van je pensioen. Je vindt het Pensioen 1-2-3 op onze website.

Zo gemakkelijk mogelijk

Het format voor Pensioen 1-2-3 bestaat sinds 2016. Het is de bedoeling dat het Pensioen 1-2-3 het je makkelijker maakt om je pensioen te begrijpen. Alle pensioenregelingen in Nederland moeten een Pensioen 1-2-3 hebben. Het bestaat uit drie lagen, zodat je zelf kunt kiezen hoever je je wilt verdiepen in je pensioen. Hieronder leggen we uit wat je in deze drie lagen kunt lezen.

In vijf minuten

In de eerste laag lees je heel kort wat er wel en niet voor jouw pensioen geregeld is. Dit kost je waarschijnlijk maar vijf minuten. Je leest bijvoorbeeld over de verschillende pensioenen in de regeling, over welke keuzes je kunt maken, wanneer je in actie moet komen en waar je vragen kunt stellen. Ook staat er welke risico's het pensioenfonds kent en hoe het pensioenfonds omgaat met verhoging van de pensioenen (indexatie). Dit zijn maximaal twee A4'tjes en het is makkelijk leesbaar.

PENSIOEN

In een half uur

Wil je meer weten over hoe het allemaal werkt, dan kun je er in de tweede laag uitgebreider over lezen door door te klikken in laag 1 naar laag 2. Dit kost je ongeveer een half uur. Er is meer uitleg over alle onderwerpen die ook in de eerste laag staan. Ook lees je uitgebreider over de risico's die het fonds moet nemen en hoe het pensioenfonds daarmee omgaat.

Alle officiële documenten

In de derde laag vind je officiële en juridische documenten van je pensioenregeling. Laag drie is wel wat minder makkelijk leesbaar. Het zijn de documenten waar alle afspraken in staan over je pensioen. Hier gaat het pensioenfonds van uit bij het uitvoeren van de pensioenregeling. Je vindt hier bijvoorbeeld het pensioenreglement, de Pensioenvergelijker en het jaarverslag van Pensioenfonds Cosun. In het jaarverslag staat ook de jaarrekening met alle kosten die het pensioenfonds heeft gemaakt.

Bekijk het Pensioen 1-2-3
direct op onze website
Scan de QR-code ►

pensioenfondscosun.nl

Vragen over je pensioen

Dus heb je vragen over je pensioen? Denk dan ook eens aan het Pensioen 1-2-3. Je vindt het op de homepage van onze website en is herkenbaar aan bovenstaand icoon. Heb je hierna nog vragen over je pensioen? Neem gerust contact met ons op. Dat doe je via pfcosun@appelpensioen.nl of 085 – 2104 133. Wij helpen je graag.

De belangrijkste antwoorden over je pensioen vind je in het Pensioen 1-2-3

1. Wat krijg je in je pensioenregeling?

Hier lees je over je ouderdomspensioen, of je een partnerpensioen en wezenpensioen hebt en hoe dat is geregeld. Maar ook of er een arbeidsongeschiktheidspensioen is en of je ook premie moet betalen als je arbeidsongeschikt raakt.

2. Hoe bouw je pensioen op?

Hier lees je over hoe dat eigenlijk werkt, pensioen opbouwen. Hoe berekenen wij je pensioen op basis van je salaris en de afspraken in je pensioenregeling? Welk type regeling heb je? En hoe zit dat met de AOW?

3. Welke keuzes heb je zelf?

Je leest hoe je je pensioen mee kunt nemen als je een nieuwe baan krijgt. Ook tegen de tijd dat je met pensioen gaat, valt er heel wat te kiezen. Zoals bijvoorbeeld eerder of later met pensioen gaan, of een tijdje een hoger pensioen en dan een lager pensioen.

4. Hoe zeker is je pensioen?

Hier staat meer informatie over de risico's waar het pensioenfonds mee te maken heeft en wat dit betekent voor jouw pensioen. Dit zijn bijvoorbeeld beleggingsrisico's, of de risico's die ontstaan als er langere tijd een lage rente is. Ook zie je wat er gebeurt als er tekorten zijn en wat de regels zijn om de pensioenen te verhogen (toeslag verlenen).

5. Welke kosten maken wij?

Hier vind je een opsomming van en uitleg over de kosten die Pensioenfonds Cosun maakt. Het gaat onder meer om kosten voor vermogensbeheer, administratie, communicatie en adviseurs, controleurs en wettelijke toezichthouders.

6. Wanneer moet je in actie komen?

In dit onderdeel zie je precies op welke momenten je iets voor je pensioen moet doen. Dus wat doe je als je gaat verhuizen naar het buitenland, als je gaat samenwonen of trouwen of als jij en je partner uit elkaar gaan. Ook lees je wat je kunt doen als je meer of minder gaat werken, uit dienst gaat of als je langdurig ziek wordt.

Het Uniform Pensioenoverzicht

Meer dan alleen maar "dat papiertje in de kast"

Ieder jaar, meestal ergens rond de zomer, krijg je een pensioenoverzicht. Een Uniform Pensioenoverzicht, oftewel UPO. Veel Nederlanders ruimen dit overzicht ongezien op, gooien het weg of laten het ergens op een stapel liggen. Maar dat is zonde! Want juist door éven - al is het maar 10 minuutjes - aandacht te besteden aan je pensioen, weet je hoeveel pensioen er is opgebouwd en hoeveel er op je 68e naar verwachting is.

Alle informatie in één oogopslag

Jouw UPO vertelt je namelijk in één oogopslag wat er geregeld is voor jouzelf en voor jouw eventuele partner en kinderen. En vervolgens kun jij zelf beslissen of je dat voldoende vindt, of dat je nog iets extra's wilt regelen.

Geld voor jezelf

Hoeveel geld jij zelf per jaar krijgt vanaf je pensioendatum, staat in het onderdeel "hoeveel pensioen heeft u opgebouwd". Hier lees je allereerst hoeveel pensioen je tot nu toe hebt opgebouwd. Met "tot nu toe" wordt bedoeld 1 januari van het jaar waarin je het UPO hebt ontvangen. Zou je precies op deze datum uit dienst zijn gegaan, dan is dat het pensioen dat je ontvangt op het moment dat je 68 wordt.

Je UPO laat je ook zien hoeveel pensioen je op je 68e ontvangt, als je tot die tijd in dienst blijft. Om de berekening eenvoudig te houden, rekent het pensioenfonds daarbij alsof je tot die tijd hetzelfde salaris blijft ontvangen. Tel je dit bedrag op bij de AOW-uitkering, dan zie je hoeveel inkomen je later in totaal krijgt.

Geld voor je partner en kinderen

Het UPO vertelt je ook wat er geregeld is voor jouw eventuele partner en/of kinderen, mocht je zelf komen te overlijden. Krijgen zij een uitkering als jij komt te

overlijden? En zo ja, hoe lang? En hoe veel? En is dat anders als je overlijdt als je niet meer bij een aangesloten werkgever werkt? Dat lees je in je UPO.

En als je arbeidsongeschikt wordt?

Ook als je arbeidsongeschikt wordt, is er iets voor je geregeld. Je pensioenopbouw gaat door tijdens de eerste twee jaren van je ziekte. Als je na die twee jaar een WIA-uitkering krijgt, dan blijft jouw pensioenopbouw gewoon doorgaan. Jij en je werkgever hoeven daar dan geen premie meer voor te betalen. Is je loon hoger dan het maximale loon dat voor een WIA-uitkering geldt, dan krijg je een extra uitkering tijdens de periode dat je een WIA-uitkering ontvangt. Dat noemen we een arbeidsongeschiktheidspensioen. Dit is een aanvulling op de WIA-uitkering. Deze aanvulling is alleen zichtbaar op je UPO als je hiervoor in aanmerking komt. In dat geval is het bedrag zichtbaar dat bij volledige arbeidsongeschiktheid verzekerd is. Hierdoor blijf je een goed inkomen houden, ondanks je arbeidsongeschiktheid.

Neem even die tijd!

Het UPO geeft je dus belangrijke informatie. Neem daarom elk jaar even die 10 minuten om je UPO te bekijken. Of neem het mee naar een financieel adviseur en kijk er samen naar.